ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 13.3.2020 г.
COM(2020) 113 final

2020/0043 (COD)

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

за изменение на Регламент (ЕС) № 1303/2013, Регламент (ЕС) № 1301/2013 и Регламент (ЕС) № 508/2014 относно специфични мерки за мобилизиране на инвестиции в системите на здравеопазване на държавите членки и в други сектори на техните икономики в отговор на епидемичния взрив на COVID-19

[Инвестиционна инициатива в отговор на коронавируса]

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

Кризата с коронавируса COVID-19 засегна държавите членки по внезапен и драматичен начин и ще има голямо потенциално въздействие върху техните общества и икономики. Тя възпрепятства растежа в държавите членки, тъй като икономическата активност рязко намалява. Това положение може да се влоши вследствие на ликвидни ограничения, тъй като предприятията изпитват затруднения да плащат на своите доставчици и служители. В същото време са необходими допълнителни публични ресурси за подпомагане на здравните системи и други дейности, пряко свързани с епидемичния взрив.

Това създаде извънредна ситуация, за преодоляването на която са необходими конкретни мерки за подкрепа и защита на икономиките, предприятията и работниците на държавите членки. Необходими са значителни по размер и своевременни намеси в здравните системи, които да им позволят да функционират под значителен стрес, и за МСП, които често имат по-ниски маржове, за да бъдат смекчени отрицателните последици върху пазарите на труда и други уязвими части на техните икономики. Проблемът засяга целия ЕС и изисква мобилизиране на всички налични ресурси на равнището на ЕС и на държавите членки за преодоляване на безпрецедентните предизвикателства, свързани с епидемичния взрив на COVID-19.

С оглед на това Комисията предлага „Инвестиционна инициатива в отговор на коронавируса“, насочена към насърчаване на инвестициите чрез мобилизиране на наличните резерви от парични средства в рамките на европейските структурни и инвестиционни фондове за незабавна борба с кризата. Инвестициите ще бъдат значителни и бързо ще достигнат над 37 милиарда евро. За да се постигне това, Комисията предлага на Европейския парламент и на Съвета да бъде освободена инвестиционна ликвидност в размер на около 8 милиарда евро.

За бързото насочване на тези европейски публични инвестиции в размер на 37 милиарда евро за преодоляване на последиците от кризата с коронавируса Комисията предлага да се откаже от задължението за тази година да изиска възстановяване на неизразходваното предварително финансиране за Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), Европейския социален фонд (ЕСФ), Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство (ЕФМДР) до приключването на програмите.

Държавите членки следва да използват сумите, които не са събрани през 2020 г., за да ускорят инвестициите, свързани с епидемичния взрив на COVID-19, по линия на ЕФРР и ЕСФ, Кохезионния фонд и ЕФМДР. С оглед на средния процент на съфинансиране за държавите членки, сумата от 8 милиарда евро ще доведе до освобождаването и използването на около 29 милиарда евро от структурните фондове в целия ЕС.

Предлага се ЕФРР да може да подпомага финансирането на оборотния капитал в МСП, когато това е необходимо, като временна мярка за осигуряване на ефективен отговор на кризата в общественото здраве. Финансовите инструменти, финансирани от фондовете, следва също така, ако е необходимо, като временна мярка да предоставят подкрепа под формата на оборотен капитал за МСП. Инвестиционният приоритет на ЕФРР за засилване на научните изследвания, технологичното развитие и иновациите се променя,

за да обхване инвестициите в продукти и услуги, необходими за укрепване на капацитета за реакция при кризи в областта на обществените здравни услуги. Разходите за операции за укрепване на капацитета за реакция при кризи следва да са допустими от 1 февруари 2020 г.

Когато това води до необходимост от изменение на програмите, в предложението се определят несъществени изменения, които не изискват одобрение с решение на Комисията. В предложението също така се пояснява, че разходите за укрепване на капацитета за реакция при кризи във всички случаи следва да са допустими от 1 февруари 2020 г. Във възможно най-голяма степен следва да се използват възможностите за ускоряване на декларирането на разходи чрез използването на нови форми на подкрепа, които са на разположение съгласно член 67 от Регламента за общоприложимите разпоредби от 2018 г. насам, напр. опростени варианти за разходите.

Създадена бе работна група, която да координира работата с държавите членки, да определя техните конкретни нужди и да ги подпомага, за да се гарантира, че средствата започват да текат възможно най-скоро.

2. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ, СУБСИДИАРНОСТ И ПРОПОРЦИОНАЛНОСТ

Предлага се:

Да се измени Регламент (ЕС) № 1301/2013 относно Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), както следва:

(1) в член 3, параграф 1 се добавя алинея, с която се пояснява, че ЕФРР може да подпомага финансирането на оборотния капитал в МСП, когато това е необходимо, като временна мярка за осигуряване на ефективен отговор на криза в общественото здраве;

(2) член 5, параграф 1, буква б) от същия регламент се изменя, така че инвестиционният приоритет на ЕФРР за укрепване на научните изследвания, технологичното развитие и иновациите да обхваща инвестициите в продукти и услуги, необходими за укрепване на капацитета за реакция при кризи при здравните услуги;

Да се измени Регламент (ЕС) № 1303/2013 („Регламентът за общоприложимите разпоредби“), както следва:

(3) в член 30 относно измененията на програмите се добавя нов параграф 5, в който се посочват определени изменения, за които не се изисква одобрение чрез решение на Комисията; член 96, параграф 10 се изменя, за да отрази това;

(4) в член 37, параграф 4 относно финансовите инструменти се добавя разпоредба, че финансовите инструменти могат също така, ако е необходимо, да предоставят подкрепа под формата на оборотен капитал за МСП, като временна мярка за осигуряване на ефективен отговор на криза в общественото здраве;

(5) в член 65, параграф 10 се добавя алинея, за да се поясни, че разходите за операции за укрепване на капацитета за реакция при кризи са допустими, считано от 1 февруари 2020 г.;

(6) в член 139, параграф 7 се добавя допълнителна алинея, за да се предвиди несъбирането на суми, които обикновено са дължими през 2020 г. за оперативните програми в рамките на политиката на сближаване за периода

2014—2020 г. по целта „Инвестиции за растеж и работни места“ и за програмите, финансирани от ЕФМДР;

Да се измени Регламент (ЕС) № 508/2014 за ЕФМДР, както следва:

(7) член 35 се изменя, за да се даде възможност на ЕФМДР да отпуска средства за взаимоспомагателни фондове, които предоставят финансова компенсация на рибарите за икономически загуби, причинени от криза в общественото здраве, и

(8) член 57 се изменя, за да се добави възможността ЕФМДР да предпази доходите на производителите на аквакултури, като допринася за застраховане на запасите от аквакултури, което покрива икономически загуби вследствие на криза в общественото здраве.

3. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПОСЛЕДВАЩИТЕ ОЦЕНКИ, КОНСУЛТАЦИИТЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКИТЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

Не бяха проведени консултации с външни заинтересовани страни.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Предложеното изменение не предполага промени в годишните тавани за поетите задължения и за плащанията по многогодишната финансова рамка съгласно приложение I към Регламент (ЕС) № 1311/2013. Годишното разпределение на бюджетните кредити за поети задължения за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд и Кохезионния фонд остава непроменено.

Предложението ще улесни ускоряването на изпълнението на програмите, което ще доведе до концентриране на бюджетните кредити за плащания в началото на периода.

Комисията ще следи внимателно въздействието на предложеното изменение върху бюджетните кредити за плащания през 2020 г., като взема предвид както изпълнението на бюджета, така и преразгледаните прогнози на държавите членки.

Несъбраните суми през 2020 г. ще бъдат уравнени при приключването на програмите.

2020/0043 (COD)

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

за изменение на Регламент (ЕС) № 1303/2013, Регламент (ЕС) № 1301/2013 и Регламент (ЕС) № 508/2014 относно специфични мерки за мобилизиране на инвестиции в системите на здравеопазване на държавите членки и в други сектори на техните икономики в отговор на епидемичния взрив на COVID-19

[Инвестиционна инициатива в отговор на коронавируса]

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 43, параграф 2 и членове 177 и 178 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет[1],

като взеха предвид становището на Комитета на регионите[2],

в съответствие с обикновената законодателна процедура,

като имат предвид, че:

(1) Държавите членки са засегнати по уникален начин от последиците от епидемичния взрив на COVID-19. Кризата възпрепятства растежа в държавите членки, което от своя страна утежнява сериозния недостиг на ликвидност, дължащ се на внезапното и съществено нарастване на нуждите от публични инвестиции в техните системи на здравеопазване и в други сектори на техните икономики. Това доведе до изключителна ситуация, която трябва да бъде преодоляна със специфични мерки.

(2) От жизненоважно значение е липсата на ликвидност и публични средства в държавите членки да не възпрепятства инвестициите по програми, подпомагани от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), Европейския социален фонд (ЕСФ) и Кохезионния фонд (наричани по-долу „фондовете“) и от Европейския фонд за морско дело и рибарство (ЕФМДР), които са нужни за борба с епидемичния взрив на COVID-19.

(3) За да се отговори на последиците от кризата, ЕФРР следва, когато е необходимо, да подпомага финансирането на оборотния капитал в МСП като временна мярка за осигуряване на ефективен отговор на криза в общественото здраве.

(4) За да се отговори на последиците от кризата, инвестиционният приоритет на ЕФРР за укрепване на научните изследвания, технологичното развитие и иновациите следва да обхваща инвестициите в продукти и услуги, необходими

[1] ОВ С [...],[...] г., стр. [...].
[2] ОВ С [...],[...] г., стр. [...].

за насърчаване на капацитета за реагиране при кризи в областта на здравните услуги;

(5) За да се осигури повече гъвкавост при отговора на епидемичния взрив на COVID-19, държавите членки следва да разполагат с повече гъвкавост при изпълнението на програмите и следва да се предвиди опростена процедура, която не изисква решение на Комисията, за промени в оперативните програми. Следва да бъде изяснена информацията, която трябва да бъде предоставена на Комисията относно такива промени.

(6) За да се отговори на последиците от кризата, финансовите инструменти, финансирани от фондовете, следва също така да предоставят подкрепа под формата на оборотен капитал на МСП, когато е необходимо, като временна мярка за осигуряване на ефективен отговор на криза в общественото здраве.

(7) За да се отговори незабавно на последиците от кризата, разходите за операции за укрепване на капацитета за реагиране при кризи следва да бъдат допустими, считано от 1 февруари 2020 г.

(8) За да се гарантира, че държавите членки разполагат с достатъчно финансови средства за незабавното извършване на необходимите инвестиции, е целесъобразно Комисията да не издава нареждания за събиране на вземания за сумите, които подлежат на събиране от държавите членки, във връзка с годишните отчети, представени през 2020 г. Държавите членки следва да използват сумите, които не са събрани, за да ускорят инвестициите, които са свързани с кризата с епидемичния взрив на COVID-19 и отговарят на условията за финансиране съгласно Регламент (ЕС) № 1303/2013[3] и специфичните за Фонда правила.

(9) За да се отговори на последиците от кризата, ЕФМДР следва да подпомага взаимоспомагателните фондове и застраховането на запасите, за да се гарантират доходите на рибарите и производителите на аквакултури, засегнати от криза в общественото здраве.

(10) Сумите, които не са събрани през 2020 г., следва да бъдат уравнени или да подлежат на нареждания за събиране на вземания при приключването на програмите.

(11) Предвид неотложния характер на необходимата подкрепа настоящият регламент следва да влезе в сила по спешност.

(12) Поради това Регламент (ЕС) № 1301/2013[4], Регламент (ЕС) № 1303/2013 и Регламент (ЕС) № 508/2014[5] следва да бъдат съответно изменени,

---

[3] Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета (ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 320).

[4] Регламент (ЕС) № 1301/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. относно Европейския фонд за регионално развитие и относно специални разпоредби по отношение на целта „Инвестиции за растеж и работни места“ и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1080/2006 (ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 289).

[5] Регламент (ЕС) № 508/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. за Европейския фонд за морско дело и рибарство и за отмяна на регламенти (ЕО) № 2328/2003,

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1

Изменения на Регламент (ЕС) № 1301/2013

Регламент (ЕС) № 1301/2013 се изменя, както следва:

(1) В член 3, параграф 1 се добавя следната алинея:

„Освен това ЕФРР може да подпомага финансирането на оборотния капитал в МСП, когато това е необходимо, като временна мярка за осигуряване на ефективен отговор на криза в общественото здраве.“

(2) Член 5, параграф 1, буква б) се заменя със следния текст:

„б) насърчаване на инвестициите на предприятията в НИД, разработване на връзки и взаимодействие между предприятията, центровете за научноизследователска и развойна дейност и сектора на висшите училища, по-специално поощряване на инвестициите в разработването на продукти и услуги, на трансфера на технологии, на социалната иновация, екоиновациите и приложенията за публични услуги, на стимулирането на търсенето, на изграждането на мрежи, на клъстерите и на отворените иновации посредством интелигентна специализация и подпомагане на технологичните и приложните научни изследвания, пилотни линии, действия за одобрение на продуктите на начален етап, усъвършенствани производствени възможности и пилотно производство, по-специално в ключови базови технологии, както и разпространението на технологии с общо предназначение, както и насърчаване на инвестициите, необходими за укрепване на капацитета за реагиране при кризи в областта на здравните услуги;“

Член 2

Изменения на Регламент (ЕС) № 1303/2013

Регламент (ЕС) № 1303/2013 се изменя, както следва:

(1) В член 30 се добавя следният параграф 5:

„5. Чрез дерогация от параграфи 1 и 2 за програмите, подпомагани от ЕФРР, Кохезионния фонд и ЕСФ, държавата членка може да прехвърли по време на програмния период сума в размер до 8 % от отпуснатите средства за даден приоритет към 1 февруари 2020 г. и не повече от 4 % от бюджета на програмата към друг приоритет на същия фонд за същата програма.

Тези прехвърляния не засягат предходни години. Те се разглеждат като несъществени и не изискват решение на Комисията за изменение на програмата. Те обаче отговарят на всички регулаторни изисквания и се одобряват предварително от мониторинговия комитет. Държавата членка съобщава на Комисията коригираните финансови таблици.“

(ЕО) № 861/2006, (ЕО) № 1198/2006 и (ЕО) № 791/2007 на Съвета и Регламент (ЕС) № 1255/2011 на Европейския парламент и на Съвета.

(2) В член 37, параграф 4 се добавя следната алинея:

„Финансовите инструменти могат също така да предоставят подкрепа под формата на оборотен капитал за МСП, ако е необходимо, като временна мярка за осигуряване на ефективен отговор на криза в общественото здраве.“

(3) В член 65, параграф 10 се добавя следната алинея:

„Чрез дерогация от параграф 9 разходите за операции за укрепване на капацитета за реагиране при кризи в контекста на епидемичния взрив на COVID-19 са допустими, считано от 1 февруари 2020 г.“

(4) Член 96, параграф 10 се заменя със следното:

„10. Без да се засяга член 30, параграф 5, чрез актове за изпълнение Комисията приема решение за одобряване на всички елементи (включително всички бъдещи изменения) на оперативната програма, които попадат в обхвата на настоящия член, с изключение на елементите, попадащи в обхвата на параграф 2, първа алинея, буква б), подточка vi), буква в), подточка v) и буква д), параграфи 4 и 5, параграф 6, букви а) и в) и параграф 7, за които държавите членки продължават да носят отговорност.“

(5) В член 139, параграф 7 се добавят следните алинеи:

„Чрез дерогация от първа алинея Комисията не издава нареждане за събиране на вземания за сумите, които подлежат на събиране от държавата членка, във връзка с отчетите, представени през 2020 г. Сумите, които не са събрани, се използват, за да се ускорят инвестициите, които са свързани с кризата с епидемичния взрив на COVID-19 и отговарят на условията за финансиране съгласно настоящия регламент и специфичните за Фонда правила.

Сумите, които не са събрани, се уравняват или се събират при приключването.“

Член 3

Изменения на Регламент (ЕС) № 508/2014

Регламент (ЕС) № 508/2014 се изменя, както следва:

(1) В член 35 параграфи 1, 5, 6 и 8 се заменят със следното:

„1. ЕФМДР може да подпомага взаимоспомагателни фондове, които изплащат на рибари парични обезщетения за имуществени щети, причинени от криза в общественото здраве, неблагоприятни климатични явления или екологични инциденти, или за разходи за операции за спасяване на рибари или риболовни кораби при произшествие в морето в хода на техните риболовни дейности.“

…

„5. Държавите членки определят правилата за създаване и управление на взаимоспомагателните фондове, по-специално за предоставяне на компенсаторни плащания и за условията за допустимост на рибарите за такива обезщетения в случай на криза в общественото здраве, неблагоприятни климатични явления, екологични инциденти или произшествия в морето, посочени в параграф 1, както и за управлението и мониторинга за спазването на тези правила. Държавите членки гарантират, че в правилата на фондовете са предвидени санкции в случай на небрежност от страна на рибаря.“

„6. Настъпването на посочените в параграф 1 кризи в общественото здраве, неблагоприятни климатични явления, екологични инциденти или произшествия в морето трябва да бъде официално признато от компетентния орган на съответната държава членка.“

…

„8. Финансовият принос по параграф 1 се отпуска единствено за покриването на загубите, причинени от кризи в общественото здраве, неблагоприятни климатични явления, екологични инциденти или произшествия в морето, които възлизат на повече от 30 % от годишния оборот на съответното предприятие, изчислен въз основа на средния оборот на предприятието от предходните три календарни години.“

(2) В член 57, параграф 1 се добавя следната буква д):

„д) криза в общественото здраве.“

Член 4

Настоящият регламент влиза в сила в деня след деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз.*

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на […] година.

За Европейския парламент	*За Съвета*
Председател	*Председател*